

po redovih in pri svečenikih katoliške cerkve, vzlasti pri Jezuitih. Ne segajmo nazaj na Descartes-a in Paskal-a, ki v matematičnih preiskovanjih nista zgubila vere; ostanimo pri najnovejšem času. (Dalje sledi.)

Jan Nep. Nečásek.

M.

»Čast in slava Vam bodi! Ker Vam pa drugega v hvalo dati ne moremo, smo v Venec nabrali nekoliko cvetic; blagovolite jih sprejeti v znamenje naše serčne hvaležnosti in resničnega spoštovanja do Vas, preblagi Gospod! Nabrane so na vertu, ki ste ga Vi skoraj deset let tako skerbno obdelovali. Spomladanske so. Pognale so iz mladih src, in v spomin na belo Ljubljano in na slovensko mladost jih pri Vašem odhodu v zlato Prago poklonimo Vam hvaležni učenci ljubljanske gimnazije«.

Slava je čast najviše pomembe, poje Koseski. Častili in preslavljali so šolski mladenči ravnatelja svojega ter v znamenje serčne hvaležnosti in resničnega spoštovanja so za slovó poklonili mu nekoliko v Venec nabranih cvetic. Cvetice te so pesmice, ktere so v kratkem času zložili bili dijaki gimnazijski sami od VIII. do II. šole, in sicer najprej v imenu svojih součencev „Slovó“ za 8. razred A. Umek, za 7. J. Trobec, za 6. Fr. Tomšič, za 5. Fr. Marn, za 4. Lud. Tomšič in za 3. Fr. Levec. Tem so pridejane še nektere druge, n. pr.: „Slovenfi“ zložil Fr. Levec; „Deček in metuljček“ pa „Lipa“ zl. Lud. Tomšič; Sonet „O mili dom“ pa „Spomin“ o mladosti Jan. Zupan; „Nevihta“ J. Trobec; „Spev (kteremu je napev zložil Ant. Nedvěd), Domovini, Zvon sile, Govor konec šolskega leta 1860, Zlata Praga in bela Ljubljana, Pričujočim Pesmicam“, v katerih dijak A. U. Okiški, drugim tedaj voditelj, kaže svetu, kako naj se presojuje te spomladanske cvetice t. j. mladostne dijaške poskušnje v pesništvu slovenskem:

Z Bogom, srečno, hčerke nježne!	Serc iz mladih ste pognale
Koder bodete hodile,	V naglici; tedaj recite:
Bote dragi svet učile,	Dragi bratje, poterpajte,
Da so serca nam hvaležne.	Veče bomo tud bolj zale.

Z Bogom, srečno, hčerke nježne,
Radostne povsod hodite,
In Slovence podučite,
Da so serca nam hvaležne!

Verli učenci gimnazijski so preljubljenemu voditelju za slovó bili napravili tudi slovesno večernico s svečavo in s petjem, in tako poča-

stili ga javno pred svetom, s tem pa počastili i sebe. „Šolska mladost je s tem kaj lepo spričala, pravi Danica l. 1862 str. 54, da vé dobro razločiti, kdo je spoštovanja in ljubezni vreden, in postavila je s tem naj lepši spominek ne le svojemu dosedanjemu vodju, ampak tudi sama sebi“. Bil sem oni slovesni večer pri njem v hiši Medijatovi, kjer je vseh deset let visoko stanoval kakor poslej v Pragi poleg širne Veltave, in dobro vé, kako je bil ginjen, kedar je ugledal pod oknom živo mladino gimnazijsko, vidil svečavo, slišal vbrano petje; ko mu prinesó med tem trije „Venec“ krasno vezan v več knjižicah ter se poslovijo v nekterih besedah; kako je ves v solzah z okna blagoslovil mladino in spregovoril častne besede, katere mi je pismeno 25. febr., ustmeno pa 18. avg. l. 1863 (Danic. str. 240.) prav tako ponovil cesarjev rojstni dan v Pragi:

12.) „Slovenska šolska mladina je pridna in zmožna; Bog jo ohrani, Bog jo blagoslovil!“

Da bi res, kakor je zmožna, bila vselej tudi pridna! I te verstice niso pisane, da bi se po njih ponašala s svojimi zmožnostmi, marveč da bi gojila jih vedno marljivo v duhu Nečaskovem, kar bi gotovo ne bilo brez blagoslova Božjega.

Kakor slovenska — je iskreno ljubila in spoštovala ravnatelja svojega Nečaska i mladina česka. Povedano je že bilo, da je šolska mladina gimnazije Staromeške, dokler je nevarno oboel nje reditelj ležal na smertni postelji, skupno molila za njegovo ohranjenje. Jako ginljivo pa je bilo njeno obnašanje o smerti in o pogrebu, pa tudi pozneje po smerti njegovi. Mertvaški voz, s cipresnim in drugimi venci opét, je peljalo sicer tri pare konj, truplo pa so v sreberno okrašeni trugi, svež venec s trakom v bojah slovanskih na njej, nosili gimnazijalci sami; nad sto jih je svetilo po obéh straneh; drugi učenci vseh treh gimnazij — Staro- in Novomeške ter Malostranske — z učitelji vred so na bregu Františkovem stali v verstah (Cf. Politik 1866). Kakor v Pragi — smo 29. nov. imeli tudi v Ljubljani za ranj-kim Nečaskom slovesno sv. mašo, katero so v stolni cerkvi vpricho bogoslovcev, dijakov in profesorjev gimnazijskih in mnogih častiteljev njegovih služili tedanji stolni dekan J. Zl. Pogačar, ranjkemu ravnatelju vedno prijatelj (Vid. Jahresb. Obergymn. Laib. 1867 S. 26).

Koj o smerti je prišla (nákladem akadem. gymn. starom.) na svetlo pesem „Památce velezasloužilého pána p. J. Nečaska“, zložil Julius Nejedlý, v kateri se lepo opéva, da je ranjki preblagi reditelj gorel in žertvoval se za vse, kar vódi k Bogu in pravi védi, kar služi domovini in sinom njenim na slavo, da je zgorel kakor zgorí in se žertvuje sveča, da ga je Bog posebno míloval, ker ga je na sklonku živjenja pripeljal bil domú v Prago, da se je ločil po telesu, nikar po duhu

itd. — Kaj so še vse storili verli česki učenci? — „Svému zvéčnelému řediteli postavili vděční žáci“ na grobišču Malostranskem sprelep spominek, ki so ga o raznih prilikah krasili z vencí v slovanskíh barvah, dali blagosloviti in na svoje stroške po svetlopisu posneti ali fotografovati. Blagoslovljenje so imeli slovesno 26. maja 1867. Tedaj je očitno na grobu nepozabljivemu ranjkemu na slavo govoril katehet P. Adalbert Neumann tako, da so plakali hvaležni dijaci in je sam prežaljen nekoliko celo premolknil. Govoril je po pomenljivi pesmici, která je vpisana na spominku in se bere tako-le:

Hrob tento kryje srdce vřelé,
to srdce otce, učitele.
Nuž dřimej po svém namáhání,
Ty srdce, které v nadšení
to všechno svoje vroucí plání
jen šlechetnému snažení
ku slávě Pána všemocného,
ku slávě vědy, vlasti své
Isi v obět dalo. Nechť i Tvého
tlí ducha schrána v hrobu zde,
duch Tvůj dál žítí bude s nami
než shledáme se nad hvězdami.

Marsikaj bi o preblagem Nečásku še lahko popisal, kako mirno pa veselo je živel domá, srečen in zadovoljen v svoji preljubi rodovini; kako je rad dobrote delil potrebnim in pridnim učencem, pomagal in svetoval poštenim učiteljem; kako je pospeševal vero in vedo itd.; vendar naj o koncu povém le še, da v resnici dejanjsko mu je bilo staro in slavno naše geslo: „Vse za vero, dom, cesarja“. — Kako je živo strinjal pravo vernost in učenost s pravim domoljubjem in hvaležno vdanostjo do cesarja, pokazal je dostojno l. 1856 v Spomenici (Fest-Album), ktero je s svojim gimnazijskim učiteljstvom 18. novembra v Ljubljani poklonil bil presvetlemu cesarju in cesarici. V krasni odi latinski čestita na čelu ravnatelj sam vladarju, která naj se ponatisne v omenjeno spričevanje tudi tu.

Ad

**IMPERATOREM AUGUSTISSIMUM
FRANCISCUM JOSEPHUM I.**

Aemona gaude! dulcia profluant
Amore plenis carmina cordibus!
Franciscus en Josephus intrat
Carniolam venerandus urbem.

Te grande nomen! Te Moderator et
Auguste Caesar, commoda in Austriae
Quem sustinendis fata rebus
Imperii statuere culmen,

Heroa fortem des referam modis
 Gratus canoris; ardet amor Tui,
 Rumorque certat fervidus Te
 Per memores celebrare fastos.

Gravissima inter munia gloriam
 Paras perennem fortiter hostibus
 Instans et artes pacis almae
 Protegis atque foves benignus.

Fides renidet clarius, exserens
 Coelestem amorem foederibus novis;
 Concorde gentes mente anhelant
 Viribus adsiduus salutem.

Planare montes saxaque devia,
 Mandasque ferro magnificas vias
 Fundare, molirique classem,
 Perque vaporem agitare moles.

Jam sume grates Carniolis favens,
 Dilecte Caesar! Dux vigil omnibus,
 Scientiarum cultor acer,
 Prospiciens docili juventae,

Sincera vultu vota hilari excipe:
 Vivas beatus Nestoris in dies,
 Quotque in mari existunt arenae,
 Tot Tibi gaudia sint, precamur.

J. Nečásek.

B e n e t k e.

(Konec.)

Lev ne pozna gospoda nad sabo, tako je tudi Markov lev hotel povsod gospodovati; za nadoblast in prva velevlast v sredozemskem morju so imeli Benečani z Genovezi hud in dolg boj, in dasiravno so bile genoveške ladije že v Kiodži, malo ur od Benetek, vendar so Benečani do dobrega zmagali, in pod svojo oblast spravili ne le bližnja mesta na Gorenjem Laškem, marveč tudi vse večje otoke v gerškem in sredozemskem morju, bili so v srednjem veku prvo kupčijsko ljudstvo, naj večjo korist od križarskih vojska so imeli ravno Benečani, ker so vojne prevaževali in so križarji njim na korist dežele gerškega cesarstva posedli, a Benečanom se ima tudi svet zahvaliti, da se oblast polumesca ni dalje širila po bregovih jadranskega morja, beneški plemiči so se sto in sto let vojskovali zoper Turka na suhem in zlasti na morju, in dasiravno so se Benečani večkrat tudi sperli z Avstrijo, vendar v boju zoper občnega sovražnika kerščanstva so ji bili zavezniki. V Benetkah je pa v srednjem veku tudi cvetel obert, da skoraj nikjer tako, benečansko blago